

Biogram Tadeusza Ruge z Żabna

Tadeusz Ruge urodził się 12 stycznia 1886 r. w Żabnie k/Mosiny jako dziecko Edwarda i Julii z Cichockich, administratorów miejscowego majątku.

Uczył się w gimnazjach w Pile i Fryderyka Wilhelma przy ul. Strzeleckiej w Poznaniu.

W styczniu 1922 r. ożenił się z Janiną Murkowską.

W 1922 r. urodziła im się córka Danuta, a dwa lata później - Wiesława.

W latach 30-tych inżynier Ruge wybudował willę na ul. Szelałgowskiej.

Wg córki Danuty Stopierzyńskiej:

Ojciec był pogodnym, wesołym człowiekiem. Dbał o to, żebyśmy były dobrze wykształcone. Chodziłyśmy pływać i na tańce. Ojciec zabierał nas na wystawy, koncerty w operze. Był też zapalonym ogrodnikiem, łowił ryby, uwielbiał polować.... Rodzice świetnie mówili po niemiecku. - Kiedy chcieli, żebyśmy z siostrą czegoś nie wiedziały, rozmawiali ze sobą w tym języku. Ojciec dobrze grał w brydża, palił papierosy i cygara.

W latach 1908-1912 studiował na Politechnice Gdańskiej, później w Berlinie - Charlottenburgu na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej. 8 maja 1913 roku otrzymuje dyplom inżyniera Politechniki w Charlottenburgu.

Jeszcze przed studiami działał w Tajnym Samokształceniowym Kole Towarzystwa Tomasza Zana. Podczas studiów działał w berlińskiej Grupie Narodowej, powiązanej ideowo i organizacyjnie ze związkiem Młodzieży Polskiej "Zet".

Od 1 października 1913 roku Tadeusz Ruge odbywał jednoroczną służbę wojskową w I Pułku Wojsk Kolejowych w Berlinie. Wybuch I wojny światowej w czerwcu 1914 roku wydłuża pobyt w wojsku automatycznie. Kieruje naprawami linii kolejowych na froncie francuskim, rosyjskim i na Bałkanach. W 1915 r. zostaje ranny w klatkę piersiową. Ruge dostaje Krzyżem Żelaznym II klasy i awans na podporucznika. Po zakończeniu I wojny światowej wraca z estońskiego Rewla (dzisiejszego Tallina) do domu.

W stolicy Wielkopolski jest 12 stycznia 1919 r. Zaciąga się ochotniczo do Armii Wielkopolskiej generała Józefa Dowbora-Muśnickiego.

Ze względu na swoje wykształcenie i doświadczenie organizuje komendantury dworcowe w Opalenicy i Inowrocławiu. W maju 1919 r. awansuje na porucznika i dostaje rozkaz stworzenia oddziału kolejowego przy poznańskim II Batalionie Saperów Wielkopolskich. Naprawia uszkodzone w trakcie działań wojennych tory i mosty kolejowe, w Wielkopolsce, na Pomorzu i na froncie litewsko-białoruskim. M.in. kieruje odbudową linii kolejowych: Kcynia-Nakło, Szubin-Bydgoszcz oraz odbudowuje most kolejowy na Noteci pod Rynarzewem.

W lutym 1920 r. baon kolejowy Rugego zostaje przerzucony na front sowiecki, w grupie 3 Armii gen. Edwarda Rydza-Śmigłego. Otrzymuje 1 kwietnia 1920 roku awans do stopnia majora. Wraz z armią 8 maja 1920 roku, dociera do Kijowa. Uruchamia linię kolejową łączącą Kijów z Polską. Krótko potem zostaje ranny (po raz drugi)- w katastrofie kolejowej pod Kołodnicą. Nie przestaje jednak pracować, a jego baon kolejowy bierze się za odbudowę zniszczonych mostów na Dnieprze. Niedługo potem muszą je jednak niszczyć, podobnie jak mosty na Dniestrze, Słuczy i Horyniu - Armia Czerwona przechodzi do kontrofensywy.

W sierpniu 1920 roku przechodzi pod dowództwo gen. Władysława Sikorskiego, z funkcją szefa kolejnictwa. Baon Rugego naprawia sieć kolejową na Mazowszu. Po brawurowej akcji pod Dąbrowicą, gdy po załamanej w pięciu miejscach moście na Słuczy przeprowadza parowóz i 42 wagony, otrzymuje krzyż srebrny Orderu Virtuti Militari.

Bierze udział w obronie miasta Mławy. We wrześniu 1920 roku przechodzi pod zwierzchność 6. Armii generała G. Lamezan de Salins (później gen. S. Hallera). Kieruje robotami polowymi, naprawia zniszczone linie kolejowe, buduje i odbudowuje mosty. W 1922 roku otrzymuje przydział do 3. Pułku Wojsk Kolejowych na poznańskiej Cytadeli. Koordynuje budowę kolejki wąskotorowej łączącej Poznań z Biedruskiem, oddanej w dn. 21 VII 1923 r. Jest też zaangażowany w przebudowę lotniska wojskowego w Poznaniu-Ławicy.

30 czerwca 1926 roku major Tadeusz Ruge po ponad sześciu latach aktywnej służby w Wojsku Polskim na własną prośbę zostaje przeniesiony do rezerwy.

Zaczyna działać w samorządzie, jest radcą miejskim. W 1935 roku został powołany na stanowisko wiceprezydenta Poznania, natomiast w latach 1937-1939 pełni funkcję prezydenta komisarycznego miasta. W tym czasie podejmuje działania obronne na terenie miasta, związane z budową schronów, studni i rowów przeciwlotniczych.

"Nowy prezydent nie należał do ludzi z inwencją i polotem, nie miał daru wymowy, mówił ciężko, a myślał jeszcze wolniej, ale był bardzo solidnym i poczciwym poznańczykiem, lojalnym wobec władzy, politycznie zaś nigdzie nie zaangażowanym" - wspomina Tadeusza Ruge ówczesny architekt miejski Władysław Czarnecki.

2 września 1939 roku zostaje odwołany z urzędu i udaje się do Warszawy. Postać oceniana jako kontrowersyjna z racji swojego wyjazdu w pierwszych dniach września 1939 r. Wyjechał wtedy z Poznania do Warszawy; według niektórych źródeł jako wojskowy w stanie spoczynku otrzymał taki rozkaz 3 września ze sztabu naczelnego dowództwa. Ma nadzorować odbudowę niszczonej przez hitlerowskie wojsko mostów.

19 września w Drużkopolu pod Łuckiem, dziś Żurawnyki na Ukrainie, ginie zastrzelony przez czerwonoarmistów. Pochowany zostaje na miejscowym cmentarzu, po którym nie ma już śladu.

19 września 2004 r. na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy ku czci Tadeusza Ruge - ostatniego przedwojennego prezydenta Poznania (1937-1939).

Dwukrotnie odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi za udział w Powstaniu Wielkopolskim oraz za pracę społeczną na rzecz miasta.

Źródło:

⇒ www.poznan.pl - Odsłonięcie tablicy Tadeusza Ruge

⇒ www.przewodnik-katolicki.pl - Na ołtarzu ojczyzny

⇒ poznan.gazeta.pl - Opowieść o prezydencie Poznania Tadeuszu Rugem

Zdjęcie tablicy ze strony www.wikipedia.pl